

Блінов О.А. Вплив бойового стресу на особистість військовослужбовця / III Міжнародна науково-практична конференція «Гене́за буття особистості». – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агенство», 2017. – С. 161-162.

Блінов О.А.

Вплив бойового стресу на особистість військовослужбовця

Бойовий стрес – багаторівневий адаптаційний процес в умовах бойової обстановки або сукупність психічних станів, пережитих воїнами у процесі адаптації до умов бойової обстановки, які є несприятливими для їхньої життєдіяльності та загрозливими для їхнього здоров'я і життя.

Всі хто приймає участь у бойових діях знаходяться під впливом бойового стресу, але на кожного він діє по-своєму. Існує достатньо велика кількість стрес-факторів впливу, одними з їх провідних характеристик є сила, інтенсивність і тривалість. Деформація особистості відбувається за умов надмірної дії на людину цих стрес-факторів, їх суб'єктивної оцінки.

На нашу думку, психологічні типи військовослужбовців, які зазнали деформації особистості, можна умовно поділити на три групи: *до першої* належать військовослужбовці (їм можна дати назву «задумливі») з ригідною формою поведінки, заторможеністю мислення та реакцій на подразники, вони дуже близько до серця приймають все, що бачать і відчують під час діяльності; *до другої групи* належать військові (з психологічним типом «досвідчені») зі зрівноваженою психікою, які позитивно налаштовані на виконання військових завдань, виявляють ініціативу і відповідальність у службових справах, а також емоційну стійкість до стрес-факторів загрозливого середовища; *до третьої групи* належать військовослужбовці (психологічний тип – «реактивні») з дуже швидкою реакцією на зовнішні подразники, проявами істеричних реакцій, дуже швидким (реактивним) коливанням настрою і палітри емоцій, вони мають агресивну поведінку, конфліктні, часто спочатку механічно

розпочинають робити доручену справу, а тільки потім починають думати про неї як її взагалі правильно робити.

На нашу думку, ступінь травматизації психіки людини в екстремальних умовах діяльності, стиль поведінки людини і відповідно різновид її психологічного типу залежить насамперед від характеристик її нервової системи, особливо що стосується сили і слабкості.

Наслідками бойового стресу можуть бути: тривога, страх, бойовий шок, перевтома, бойове стомлення, бойове перевантаження, депресія, отримання бойової психічної травми, бойових стресових розладів що призводить до зниження бойової активності і психогенних захворювань.

Фактично всі військовослужбовці на першій лінії оборони отримують контузії різного ступеня важкості, кожен другий – бойову психічну травму. Бойова психічна травма це деформація психологічних механізмів саморегуляції і прорив бойовим стрес-фактором захисту психіки особистості, в результаті чого відбувається перевищення її адаптивних можливостей (рівнів психічної стійкості), зміна цінностей та поведінки. Це значне переживання, яке викликане короткочасним або тривалим впливом психотравмуючих факторів бойової обстановки, яка може призвести до розладів психіки різного ступеня складності. Це нормальна реакція здорового організму людини на ненормальні обставини зовнішнього середовища.

Військовослужбовці в стані гострої реакції на стрес, з розладами адаптації, депресивних реакцій, з розладами емоцій і порушень поведінки, ознаками посттравматичного стресового розладу та ін., потребують психологічної допомоги і за необхідності подальшої психологічної реабілітації.

Література

Блінов О. А. Психологія бойової психічної травми : монографія / О. А. Блінов. – К. : Талком, 2016. – 245 с.